

Taxa postala
 plătite în num.
 No. 224713/929.

Szerkesztő

10. Telefon: 9-77.
 Havonta 110, negy
 évre 600, egészév
 felére: Havonta
 félre 12, egészév
 detések díjszabás
KELET az erdély
 óság egyetlen pe
 Cikkeink utányom... csak a for
 rás megjelölésével engedjük meg.

KELET

ZSIDÓPOLITIKAINAPILAP

Ára 5 lej

Szerda, 935. július 24.

5695. EV. XVIII. EVF.
 TAMUSZ 23. 162. SZÁM.

A Banca Nationala kormányzójának felelősségre vonását is követelik már Calatorescu ezredest letartóztatták és Vacarestibe szállították

Ot óráig tartó kihallgatás után bocsátották ki a kvesztor ellen a letartóztatási végzést

Minisztertanácsi jegyzőkönyvvel megrendszabályozták a hatóságoknál törtéző kijáráásokat

Bucuresti, július 23. (Az Uj Kelet tud.) Hétfőről kedde virradó éjszaka új fordulatot vett a Vasilescu-Nacht-féle 25 millió devizacsálás. A fővárosi ügyészség elrendelte Constantin Călătorescu-Radomir ezredes, a sárga kerület rendőrkvesztorának letartóztatását.

Uj momentumok, új bizonyítékok a kvesztor felelősségére vonatkozólag nem merültek fel. Călătorescu ezredes változatlanul tagadott az összes terhelő vallomásokkal és dokumentumokkal szemben, az ügybe való belekeverésének első pillanatától kezdve. Tagadását azonban nem tudta bizonyítékokkal alátámasztani és általában nem tudott szerepének tisztaságára vonatkozólag valóságosnak látszó felvilágosításokkal szolgálni. Ha a szankciók vele szemben mégis késlekedtek, ennek magyarázata az volt, hogy Pop Valer igazságügyminiszter, az ország legfőbb ügyészségi főnöke, valamint Codin Stefanescu bucaresti táblai főügyész és Demetrescu törvénykezési főügyész távol voltak a fővárostól és

de, hogy nyilvánosságra fog hozni bizonyos dolgokat, amelyekről tudomása van. Ez a zsarolási manőver sem használt. Ejjel két óraker Pacuraru helyettes ügyész eltávozott a törvényszék épületéből, míg az ezredest Vranceanu szolgálatos rendőrközpontjába vitték. Az újságíróknak arra a kérdésére: van-e valami újság Calatorescu ügyében, kitérő választ adott a főügyész. Nem sokkal távozásra után azonban ágyat vittek be Vranceanu komiszár szobájába. Az újságírók ekkor már tudták, hogy a kvesztort őrizetbe vették. Calatorescu ezredes egész éjjel nem aludt. Sorra itta a törölközőket és idegesen cigarettázva, fel és alá járt a komiszár szobájában, amelynek ajtaja elé redőrt állítottak.

képfelvétel készítették, majd visszavitték az ügyészségre, ahol Manea ügyész szembeállította az ugyancsak őrizetben levő Linzenmayer mérnökkel.

Ezután az ügyész aláírta az eljárás megindításáról rendelkező végzést Calatorescu ellen a Vasilescu és Nacht által a belgák kárára, valamint Vasilescu által az S. K. F. Erichson svéd cégek kárára elkövetett szélhámosásban való bűnrészeség címén.

Megindítják az eljárást
 Kedden reggel kilenc óraker Pacuraru helyettes főügyész jelentést tett az igazságügyi miniszternek az éjszakai kihallgatás eseményéről. Ezzel párhuzamosan Calatorescu ezredesről a központi prefektúrán fény-

A végzés a büntetőtörvénykönyv 50, 511, 334, 40 és 165. paragrafusaira hivatkozik. Ez utóbbi szakasz súlyosbító körülménynek minősíti, ha magasállású igazságügyi és rendőrfőtisztviselő, akik egy magasabb erkölcsi ideált kell hogy képviseljenek és örködniök kell az állami intézmények erkölcsi presztízse fölött, résztvesznek hasonló természetű vétségekben vagy büntettekben, amikor hivatásuk az, hogy megtorolják a hasonló vétségeket.

A vizsgálóbíró kibocsátja a letartóztatási végzést

Az eljárás elrendeléséről szóló végzés felolvasása után Calatorescu változatlanul tagadta a terhére rótt bűncselekményeket. Megismételte a zelőző napokban tett vallomását, amely szerint semmiféle pénz nem kért és nem kapott a belgákkal kapcsolatos devizauzletből kifolyólag. Ami az Erichson-cégnak adott váltókat illeti (amelyekkel Calatorescu lefedezte a transzferügy elintézését a Vasilescu által előlegben felvett jutalékok) kijelentette Calatorescu, hogy a váltókat szíveségből írta alá, baráti szolgálatot véve ezzel és teljesen önzetlenül Constantin Vasilescunak. Egyszerűen biztosította a svédeknek arról, hogy amennyiben Vasilescu nem intézi el a transzferügyet, amelyet magára vállalt, úgy vissza fogják kapni pénzüket.

lékos jutalék ellenében a szükséges akták nélkül is elintézik a kéréseket. Az igazságszolgáltatás meg kell hogy találja azokat — írta a Dreptatea —, akik magas protekcióikkal Vasilescu, Nacht és társainak működését lehetővé tették. Egy ilyen főbűnös a Banca Nationala kormányzója. Őt kell felelősségre vonni, mert az ő közreműködése nélkül sem a belgákkal való panama, sem más hasonló ügyek nem lettek volna lehetségesek.

A minisztertanács általában foglalkozott a különböző hatóságoknál törtéző intervenciók kérdésével. Hat pontból álló minisztertanácsi határozatot szövegeztek meg, amely a magánosok kérvényének hatóságoknál történő elintézését általában szabályozza és igyekszik a közvetítők és kijárók intervencióit kizárni az ügyek elintézésében. A minisztertanácsi jegyzőkönyv, amelyet Tatarescu miniszterelnök írt alá, a következőképpen hangzik:

Vacarestibe!
 Kihallgatása után
 Tretescu vizsgálóbíró letartóztatási végzést bocsátott ki Calatorescu ellen.

A kérvényezés új rendeje
 Minden, valamely közhatalhoz intézett kérvény, amennyiben nem a kérvényező személyesen terjeszti be, vagy nem postán küldték el, úgy a kérvényező meghatalmazott megbízottján útján nyújtandó be. A meghatalmazást a kérvénybe kell foglalni és a megbízott aláírásával fogja igazolni megbízatásának teljesítését.

Calatorescut Vacarestibe szállították.
 A köztisztviselői statutum rendelkezései alapján a belügyminisztérium ma reggel felfüggesztette tiszttségétől Calatorescu kvesztort, akit a vacaresti fegyházban külön cellába zártak, hogy Vasilescuval és Nachttal ne érintkezhessek.

Anyagi természetű kérvények, mint árlej-tési ajánlatok, szállítási, koncessziós, vagy bérleti ajánlatok megbízott útján csak akkor terjeszthetők be, ha az illetőnek szabályszerű prokurája van.

A kormány tagjai ma délelőtti minisztertanácsot tartottak, amelyen résztvett Dorel Dumitrescu, a Banca Nationala kormányzója is.

Dumitrescu felvilágosítást adott a kormány tagjainak a 25 millió devizapanama és az azt megelőző transzferügyekben való részvételét illetően.

Kereskedelmi vállalatok és jogi személyiségek kérvényei vagy postán küldendők el, vagy a vállalat vezetői, prokuristái, vagy tisztviselői által nyújthatók be.

Minden valamely hatóságnál levő kérvény elintézésére irányuló intervenciót köteles az illetékes tisztviselő az ügy dossziéjában feljegyezni. Minden, a jelenlegi végzés rendelkezései ellenére törtéző intervenció semmis és a tisztviselők, akik az intervencióknak hely adnának, büntetésben fognak részesülni.

Erre a kimagyarázkodásra azután került sor, miután a nemzeti parasztpárt hivatalos lapja, a Dreptatea, sorozatos cikkeiben vádolta a bankkormányzót azzal, hogy nem egészen tiszt a keze ezekben a sötét devizauzletekben. A Dreptatea szerint, amióta Dumitrescu vette át a Nemzeti Bank irányítását, semmilyen ügyet nem lehet a jegybanknál elintézni a bank folyósóin nyüzsgő kijárók nélkül, akik 20-40 száza-

Minden, valamely állami hivatalhoz beérkező kérvényre, a beiktatástól számított 15 napon belül köteles az illető hivatal írásbeli (Folytatás az 5-ik oldalon.)

Zsidó vonatkozások Abessziniában

Bécs, július 23.

Kedves szerkesztő uram, Mihai Tichan ur, ahogy az Uj Kelet július 13-i számából látom, csak egészen keveset, bátran mondhatom így is: majdnem semmit sem tud azokról a fölöttébb érdekes vonatkozásokról, amelyek bennünket zsidókat Abessziniá multjával és jelenével összekapcsolnak. Pedig főlöleges, hogy globetrotternek csapjon fel az ember, sőt még az íróasztalát sem kell elhagynia, hogy ezeket a vonatkozásokat tüzetesen megismerje. Ezek a kapcsolatok ugyanis már régideje bevanultak az irodalomba és a róluk szóló ismertetéseknak, könyveknek lényegét szépen egybegyűjtötték az Encyclopaedia Judaica „Abessziniá” és „Falascha” címszói.

Amit a következőkben a szíves engedelmével elmondandó vagyok, ebből a (sajnos félbemaradt) nagy zsidó lexikonból böngestem ki és egy Abessini Staatsreligion című cikkből, melyet a zsidó folklóre atyamestere, Max Grunwald írt a minap a berlini Gemeindeblattba. (Mellesleg, ez bizonyára érdekelni fogja, ez a hivatalos hitközségi lap több mint 50 ezer példányban jelenik meg hetenként.)

Kezdjük mingyárt azon, hogy Abessziniá fővárosát Addisz-Ababának hívják. Ez a név új tavaszt jelent, mert Ababá (memento Tel-Aviv!) a héber Aviv mása. A birodalom élén a négusz áll. Közeli kapcsolata a héber négosz (uralkodó) szóval evidens. Az egyes tartományok irányítója a rasz. Gondoljunk csak a héber ros, azaz fő szóra! Thicen ur már elmondotta, hogy a dinasztia Salamon zsidó királyra vezeti vissza az eredetét. Unnepélyes enunciaciói ehhez képest mindig ezekkel a szókkal kezdődnek: Győzött a Juda törzséből származó oroslán.

A Sába királynőről és Salamon királyról szóló legendákör Meneliknek, Ibn Málíknak, azaz ben Melek-nek, vagyis királyfinak nevezni a kettőjük szerelmének gyümölcsét. A királyfi Jeruzsálemben is járt — az apját látogatta meg ottan. Salamon gazdagon megajándékozta és papokat adott melléje, akik majd hazájában a zsidó hitet begyökereztetik. A papok (Ebjatar volt a legendás vezetőjük) elcsenték a szentélyből a frigy-ládát és elhozták magukkal Abessziniába. Tabot az abessziniái neve, mely a héber Tébah, azaz szekrény szóból származik. Megvan még ma is, nagy tisztelettel veszik körül és a papok ünnepeiken alkalmakkor táncot lejtenek körülötte — akárcsak Dávid király a frigyláda körül.

Az abessziniák Ithopiának, azaz Aethiopiának nevezik a hazájukat, azzal a névvel jelölik tehát meg, amellyel a Szentírás görög fordítása, a szeptuaginta a bibliai Kus országot. A 12. század híres zsidó utazója, tudelai Benjámin viszont Kus-nak nevezte héberül Abessziniát és ez a közéleletű neve a héber irodalomban. Ez persze még távolról nem igazolja Abessziniá és Aethiopia azonosságát.

A zsidó vonatkozások azonban nemcsak Abessziniá legendáiban élnek, hanem a történetében is. A források egy Pinchasz nevű délarábiai (himjarita) zsidó királyról tudnak, aki kemény harcban állott Abessziniá Kaleb nevű királyával. Szerepel Abessziniá történetében egy Cague nevű zsidó király is, aki dinastiát alapított, amely azután harcot folytatott „a salomoni”, az „izraelita” — az ősi krónikák így nevezik — királyi családdal. Sok szó esik a délarábiai zsidó törzsekről, akik be-törték Abessziniá földejére. Látogatásait, rablőhadjárataikat persze az abessziniáiak is gyakran viszonozták.

Abessziniá államvallása a keresztény vallás, amelyben azonban temérdek a zsidó és a pogány elem. A gyermekeket megkeresztelik, de felveszik Ábrahám apánk szövetségébe is. A vasárnap, a „nagy szabbat” mellett megünneplik a szombatot is; kis szabbat a neve. Betartják a zsidó étkezési és tisztasági törvények egy részét; például disznóhúst sem esznek. Templomaiknak mekdesz, azaz héberül mikdas a nevük és következetesen a jeruzsálemi szentély min-

rek

zni Japán új magatartási ismeri a japán menta-meglepve azon, hogy

Romanesc

se óta nem azonosította... Vaida... hangzintette a lap megjele-

szövetséget

nt a szövjetek kínai... ezal, hogy ilyen véd. és

szállítani

enne megfelelően kon-... na megfelelő elégtételt

darisz miniszterelnök... kozatot adta: ... okok tévednek, amikor ... oknak azt a szándékot ... a rezsimkérdést állam- ... megoldani. A hadügy- ... osabb, mint politikai el- ... k. Összes aktusai a tör- ... belül maradnak.

szerint a görög kövve- ... nyután nem tudja milyen ... györgy exkirály helye- ... nos feltevés hogy a su- ... tekintettel nem fog be- ... zatérjén Görögországba, ... pártok hívnák vissza, ... a helyezkedne, mondják, ... ostani bizonytalan hely-

a délarábiai bányaipart a ... l. Londonból jelentik: ... yburgban vizsgálat folyik ... yavállalkozás ellen. A vál- ... reggelenkint kötelesek a ... kezni s külön zárkában ... ajukat a rendőség által ... n és iratokon, állandó fel- ... rendőségnek és ügyész- ... szándéka, hogy megsza- ... aranybányaipart a kétes

uhusi 735 millió kötvény- ... si textilipar most tartott ... lta a vállalat 735 millió ... zsióját, amely 735 darab, ... 5 lejcs címletekben történt ... 5 darabot a Banca de Cre-

önyv- és Lapkiadó E. T. ... Strada Baron L. Pop 18 ... telefon: 9-77.

CENZURAT

Egy kicsiny erdélyi város nyár derekán

Hogyan élnek a zsidók? Egy régi, híres héber nyomda. Békéltető mizrachisták

Seini. Kicsiny város Sarmatól harminc egynéhány kilométerre, a vadregényes váraljai hegyek között, de azért alföldi levegővel, a lapály nyugodt, okoskodó, melázgató lelkeivel és gémeskútjaival.

Biztattak itthon, utazzam csak autobuszon Pomiba, innen szép új hid vizs a Szamoson Seini felé, amely két kilométerre fekszik a folyótól, jó uttal és olyan tájjal, amit egyenesen természetrajongók számára találtak fel. Félórai sétá; autórázás után feltétlenül tüdülés.

Soha nem jártam arrafelé, de egy szép vidék ígéréteinek a megfogtatásával nálam sikereket lehet elérni.

Leszállottam tehát este félhétkor Pomiban, ahol hidról szó sincs, akinél érdeklődtem, valamiképp a községnek, fájdalmas lemondással közölte, hogy huszont év óta igérik a hidat.

— Esténként, jó időben — mondja — meg is jelenik a hid. Főnt a holdban.

Tehát kompon kellett volna átjutnom, de vasárnap a komp alig működik; kocsik nem igen közlekednek akkor. Csónak vitt át, a romantika kedvéért félig vízzel telt alkalmatlanság, amiben ha az ember a lábát nem fixirozza le a szögekkel, elcsuszlik és levágódik.

Jó kilométeren az út valóságos Szahara, fehér, szemcsés porral, amibe bele kell süppedni. Aztán jó út következik, a vidéket gyönyörrel lehet élvezni, csak hogy nem félóra az út, hanem annak jó háromszorosa. Nem nagy dolog. Hiszen idejárnak fürdeni Seini-ből.

A seinek, ha fürdeni akarnak, nem kímélik a lábukat, de azért nem tolonganak. Négy-öt pucér fiu hancurozott a Szamosban.

A fáradt vándor bejut a kicsiny, szépen kikövezett, szimpatikus városba. Előben az uccában megyek el a zsidó templom mellett; komoly tartású fiatalember jön ki, bemutatkozom, nagyon örvend. Stein ur ő, a hitközségi titkár. Megtudom tőle, hogy a legregibb zsidó hitközségek egyike Erdélyben, százharcminc éves sarkveket találtak, de még régebbiek is a temetőben, csak ezeknek a feltratait elmosta az eső és lekoptatta az idő. Irások emlék kevés van. Híres rabbi kerültek ki a városból; a Horovitzok, de akik itt működtek, azoknak is nagy volt a híruk; Michael Cövi Schönfeld, Jochiel Benedikt, Jiszoszchor Löwy. A mostani rabbi néhány hónapja itatták: Schwartz Abraham tisztelendő urszimpatikus ember, szeretik. Huszontéves mindössze és Erdély legfiatalabb papja.

Száznegyven család tartja fenn a Chevrát, a Talmud törát őt tanerővel. A gyermekek az állami iskolába járnak, nincs „íráspresszió” szombaton, a tanítók méltányosak a zsidó gyermekekhez, amint hogy a városban a felekezetek és nemzetiségek harmóniájában sem mutatkoznak különösebb zavarák momentumok. A zsidók büszkesége, hogy itt működik a legregibb Sasz Chevrák egyike, amelybe nemcsak a város, hanem a környék számos talmudtudója is tartozik. „Szijumot” Jecheszkiel Benedikt halála évfordulóján tartanak, akinek egyik alapítványából veszik a talmudkönyveket.

Seini zsidó temploma felett márványlapon Nehemiás prófétának ígéje: Gadol jihje Kavod habajit haze”. — „Nagy lézen e ház tisztessége”. Az idézet alatt tekintélyes nagysága, de számomra értelmetlen betűket látok, amiket szeretnék megoldani. Végre megtudom, hogy a két szó: Saje Kepecs, a fábla és a tizparancsolat adakozójának a neve.

Nem a prófétáé. A mecenásé.

Este a helybeli Mizrahi-szervezet szellős, tágas, tiszta helyiségében nagy, főleg fiatalokból álló közönség Herzl—Bialik-ünnepet tartott. Dr Jordán Sándor volt a vezérszónok; Salmárról jött, hogy megtartsa a beszédet. Magvas, szép beszéd volt. Vezetőmotívuma: hogy a távolodó idővel a két zsidó nagyság emléke magasztosodik és eszméik aktualizálódnak. Más környezetből nőtt ki Herzl és másból Bialik, aki élete végéig megmaradt konzervatívnak. Mégis a modern iré éppugy, mint az ortodox költő egyazon uton jutott el a cionizmushoz — a „derech hamelech” — a fejedelmien tárgyi-lagos uton, amelyről a pártoskodás szellemeit messzire száműzték.

Ez beindítója volt a cionizmusban ma uralkodó áramlatok kritikájának. A szónok kifejtette, hogy a cionizmus ma nem csoportok ügye, a cionizmus ma létkérdés; az

ujjjáépítés mai stádiumában pedig nem engedhető meg a pártoskodás. Ma, amikor egzisztenciája gyökereiben támadják a zsidóságot, sehogyssem helyénvaló a pártok barca és mérközése. Biztosítani kell az újjaépítés nyugalmát a fejlődésnek máj szakáiban, amikor a cionizmus már a megvalósulás útjára lépett. Josua országfoglalása idején 240 évig, amíg a pacifikálás történt, nem voltak pártok, legyünk most is egységesek, nehogy a világ azt mondhasssa, hogy „batlenek” vagyunk.

A beszéd eddig nagyon tetszett. Parázs moraj akkor támadt, amikor dr Jordán erősen kihangsúlyozva említette „a magyarországi zsidóság szegényét”, hogy 1902-ben Pozsonyban pártot alakított a mizrachiból, Reinesnek, a lyddi gáonnak fenkölt, nemes elgondolásából.

A beszédet dr Tolnai Sándor, a cionisták agilis, érdemes elnöke köszönte meg. Lendületes szavallat következett ezután, amelyben megfogtatott a cioni zászlót. Ezt ne tessék képletesen venni. Wiener Janka kisasszony előadta Halmágyi Mária „Jeletem neked vezér” című költeményét, miközben bluzából kis kék-fehér zászlót rántott elő, amit erőteljesen és tomboló siker közepette megfogtatott.

Meg kell emlékezni ebben a strófában Steinmetz Miklósról, a Brit Hanoar Hamizrahi elnökéről, egy lelkes fiatal munkásról, aki a napokban a konzervatív cionisták között dúló pamflet-harc ellen és a mizrahi presztizsének megóvása érdekében békerőpiratot ad ki. Mindenfelé háborus az atmoszféra és mindenfelől a béke hangjai hallatszanak.

Az emberek nem háborus győzelme után vágyódnak, hanem hogy a béke győzzön. Bizonyos, hogy Steinmetz békeszózata a béke győzelme leend.

Különös nevezetessége a városnak egy

héber nyomda, az egyetlen az országban, amelynek betüötődéje is van és ahol mint egykor Szaloniki és Velence héber könyvnyomtató műhelyeiben — a világ minden részéből jönnek a héber kéziratok Chaim Hirschensohn amerikai zsidó tudós Houbakenből itt rendelte meg történetfilozófiai (Malki bakódes), pedagógiai és írás-magyarázó műveit (és öt hatalmas, Ras kommentáló könyvét). A Németországba menekült Golomb professzor Angliából küldte a Talmud logikai kategóriáiról írott munkáját ide nyomtatásra. A könyv nagyfor máju és 560 oldalnyi terjedelmű. Itt nyomják az „Aufgang” című zsidó jiddis irodalmi folyóiratot is, amely a legnevesebb zsidó írók és kritikusok dolgoznak.

A nyomda tulajdonosa Wider Jakob, friss tartású, szakállas ösz férfi, valami van külsőjében is Gutenberghől és a talmud tudósból. Élő, lelkesítő példája a „Tóra in derech erecnek”. Hatvanéves, balamarei születésű iparos, aki fiatal korában sajátította el Wider Mendelét, egykor híres síghe könyvnyomtatónál a mesterségét, miközbe talmudot is tanult, amit ma is naponta reggel és este, istentiszteletek után gyakorol. 1890-ben alapította Seiniiben nyomdáját amerikai kicsi gyorsajtóval. Öt-hat évet egyedül dolgozott, aztán rendre munkáért ket vehetett maga mellé és gyermekeit, erre az iparra fogta. Egyik fiát, Ignácot Leipzigba küldte, ahol a betüötöntést tanult a legnevesebb gyárakban. Ö hozta tíz évvel ezelőtt a héber öntődét a kis erdélyi városba. Másik fia, Hermann is nyomdatulajdonos Cehul-Silvanieiben. Három leányát három nyomdászhoz adta, akiknek üzemei Jibou, Alesden és Valeán a Wider-nyomda fiókjai. Az öreg reggel a Wider-nyomda és este nyolckor még a nyomdában van. Közben ima és tanulás. Az évek elfutnak az ilyen ember fölött, de kárt nem tehetnek benne.

Hétfőn a kicsi piacon nézem a zsidócsik listát, ahogy keresik szerencsájüket. Késő fagyaltot árulnak, zöldséget, szátrabban a cső textilt és csizmákat. Mert arról is nevezetes Seini, hogy harminc-negyven zsidó család csizmakészítésből él. Jó része a város kisiparos. Talán ez az oka, hogy nincs az a nyomasztó, fáradt szegénység közöttük. Szabó Imre

Szélcsse

A Mirto-ügy

Bucuresti, július 23.
Belpolitikai életben átbe a mehedinti részle amelynek eredményét nja a fővárosi sajtó. Jel egy és ugyanazon vála hány féle formában és lással prezentálja ez a véleményezték. A nemz és a demokratikus lap dnti nemzeti parasztp és a Frontul Románes sával a demokratikus g sét látják. A Romania dr szócsove, már nem. parasztpárti lapokkal. A megye választó testile itika mellett nyilatkozott Radulescu közismer Gyulának. Ebben a min nem 6800 szavazatot, az alkotmányos front je vazattal. A Maniu-féle tika tehát tizenegyezer Mehedinti-megyében, az sok abszolút többséget. a jelentősége a mehedin állapítja meg a Romania A Curetul, mint jól n nuna, mindenkélt is n hogy Mehedinti-megyébe gosultaknak csupán a f mélfogva a választás er lentőséggel a belpoliti gálhat utmutatásul a k seben. Másrésztől elmond Radulescu-Mehedinti és glisták mehedintimegyé. Ez a magyarázata annak ges választáson megegye illetőleg az ujonnan nemzeti párt és Argetoi ták egy része mégis R adta le a szavazatát. amely heteken keresztül jeölt: dr Vlad Aurel érd megállapítja, hogy csak a vavott le, ennélfogva az nető számításba. Ebből kor a Goga—Cuza párt l pitást vonja le, hogy a v demokráciára és a szerve dásuk azt jelenti, hogy u mákra vágyakoznak.

Mirto ügye nem nyert vi ügyvédi kamara nyert volt miniszter állampolgá tésével. Florian és Capa valamint Jocu ügyvéd, a eljárás folyamatba téteti a fegyelmi bizottság dön gyűléséhez, amely szepren Hasonlóképpen fellebbezés Pascu ügyvéd, a fegyelmi ja. Másrésztől Ion Vlaco lépett a kamara vezető egyes tagjai exponáltan tartást tanusítottak, a döntésének kuliszatitka kes nyilatkozatot a Zorik — A fegyelmi bizottság a becsületes emberek ih formációim vannak arról döntésének kihirdetése dékan, aki a bizottság t többszörben meglátogatta M kihirdetése után egyes lakására ment, valószínűl veskedjen neki azzal, hogy domására a kedvező dönté rint Renes Constantina úg a fegyelmi bizottság tagja tisztázi hárommillió le Mirto kiküldötté ajánló az esetre, ha nem jeleni a fegyelmi bizottság m szemben, akiről Mirto tu nak szavazni. C. Tempe módjában állt megerősíté ügyvéd, Mirto titkára venni arra, hogy inter Csodálkozom viszont a bi

Hirek az épülő országból

Megirta az Uj Kelet, hogy a Keren Kajemeth nagy földterületet vett birtokba a Beisan vidéken. Legújabb jelentés szerint rövidesen megkezdődnek az előkészítő kolonizációs munkálatok az új nemzeti földbirtokon. Ezzel 20 ezer dunammal növelte palesztinai földbirtokát a KKL és fennáll a lehetősége annak is, hogy a Boisan-vidéken lévő szét-szort és kisebb parcellákat különböző cserealkotór révén összefüggő, nagy földterületbe egyesítsék.

Az egész Beisan-vidéki KKL-földet három központi telepítésre fogják osztani. Az egyik telep, mely 10—12 ezer dunamra fog terjedni, rövidesen megkezdődnek már a telepítési előmunkálatok. A Jewish Agency telepítési osztálya és a KKL föld-osztálya most dolgozza ki a telepítési terv részleteit. A terv szerint 25 ezer dunam kolonizálásáról van szó, úgy, hogy az első telepítési pontra mintegy 400 családot fognak kolonizálni. Tekintettel arra, hogy a Beisan-vidéken klímatis és öntözési nehézségekkel, valamint kedvezőtlen talajviszonyokkal kell megküzdenni, a telepítést válogatott chalucokkal kezdi meg, akiknek nagy ideálizmusa és kitartásra lesz szükségük a föld meghódításánál. A Jewish Agency egyelőre a következő három csoport kolonizálását hagyta jóvá arra a területre: az „Akiba” nevű klal-cionista ifjusági szervezet egyik csoportját 50 családdal, a telamali Hasomer-Hacair csoportot 60 családdal és a görög zsidóknak egy csoportját 50 családdal. Ezek a csoportok a közeli hónapokban elfoglalják földjeiket és kezdik azoknak megművelését.

Londoni jelentés szerint Menn, az új palesztinai cementgyár igazgatója tárgyalásokat folytat az Imperial Chemical Industrie-val abban az irányban, hogy a cementgyár üzemét koordinálja a PCI-vel. Ebből a célból új társaságot alakítottak 250 ezer font alapítókével. Mindkét érdekelttség végrehajtó szevele dr Weizmann Chaim vezetése alatt állanak. A PCI 25 ezer fontot jegyzett az új cementgyár részére, 10 ezer fontot Sieff, az ismert londoni zsidó nagyiparos jegyzett.

A napokban rakták le ünnepélyes keretek között a Híszadruth Haovind, a palesztinai általános zsidó munkásszervezet új műszaki iskolájának alapkövét. Az iskoláépítéshez a kormány 750 fonttal járult hozzá és az

avató-ünnepségen a fő kormányzó is megjelent.

A közeli napokban nagy munkásnegy építést kezdik meg Petach Tikvah-ban. A új negyed „Kfar Sirkin” nevet fogja viselni. A KKL földjén épül és 105 házban fog elhont nyújtani a petachtikvai munkásoknak.

A palesztinai zsidó ültetvényesek szövetségének pénztáza, a Bank Haikarim, möve Mose Smilanski vezetése alatt áll, elhatárota, hogy 50 ezer fontra emeli fel az intéző alaptőkét.

A telavivi városi tanács elhatározta, hogy a város egyik uccáját Dreyfuss Alfrédről nevezi el.

Palesztinai teljes élánál folynak a választási csatározások a kongresszusra. Munkáspárt listáját Dávid ben Gurion vezeti, ezen kívül Berl Kaznelson, Sprinza Shertok, Kaplan, Ben Zvi, Tabenkin és Kallanski szerepelnek még a listán. A progresszív általános cionisták listáját Weizmann Chaim vezeti, a listán szerepelnek még többek között Glücksohn, Zuchowitzki Schoeken. A klal cionisták B. csoportját listavezetője M. M. Ussiskin. A listán szerepel még Mossinson, Suprasky és Eljahu Ben lin. A Mizrahi Havatik, a mizrachisták progresszív csoportja is önálló listát állított Herman Struck vezetésével. A palesztin választások ma, július 24-én lesznek megtartva.

A kezelő orvosok által kiadott buletin szerint Kuk, palesztinai főorosi állapota mindíg súlyos, de némi javulás látható.

Ingyen PETROL gázfűzőt Nem fűstöl, lit. PETROL 8 orát és Teljes garancia! Moskovits & Comp. CLUJ (Főpostával szemben)

Modern csőbutor és csillár detail-kiszolgálásnál is Gyári áron! GRUNWALD (LUV/DECEBAL 23 TEL 7-41)

I. Sillor Fontar A Marsica földhöztapadt nek Mussolini búzke, mert nek naponta, szines élet uralma. Ára 60 Kapható az Uj Kelet

Istenkeresők a Kárpátok alatt

A MÁRAMAROSI CHASZIDIZMUS REGÉNYE

IRTA: SCHÖN DEZSŐ (30)

Amikor a sighet-i háboru kitört, Reb Kálman Káhn fénykorát élte. 142 háza, 2000 hold erdője volt és készpénzbeli vagyonát egymillió forintba becsülték.

A triumvirátus második tagja: Reb Jidele Modern volt — Reb Kálman Káhn sógora. Ő volt az az ember, akinek egyetlen haragosa sem volt, aki életében teremtett lelket szóval, vagy tettel meg nem bántott. Egész lényéből a felsőbbrendű ember megértése sugárzott.

Reb Jidele a Pozsony melletti Modra községben született, vallásos szülők házában. Nyolc éves korában Reb Majse Szófer jesivájába került és a csodálatos, lángeszű gyermek rövidesen a világhírű mester dédelgetett tanítványa lett. A családi tradíció szerint Pozsony nagy rabbija vőül akarta venni kedvenc tanítványát, csak hogy közben Reb Jidele apja tönkrement, a rabbi pedig látta, hogy leendő veje kénytelen lesz rabbi állásra fanyalódni. Ezért fájó szívvel bár, de lemondott róla, mert az volt az elve, hogy csakis világi embereket vesz vőül: becsületes talmudtudósokat, akik mérföldnyi távolságra állanak a rabbi-stallumoktól. Reb Jidele Pozsonyból Ungvárra került, meg akarta ismerni Ungvár nagy rabbiját, Reb Májer Eisenstädtert. Hogy az ungvári rabbit nem találta otthon, átment Ujhelybe, Reb Majse Teitelbaumhoz. Az Ujhelyi caddik szívesen fogadta a fiatal tudóst és házában marasztalta. Néhány héttel később az ujhelyi rabbi megüzente sighet-i barátjának, Reb Smil Zánvel Káhnának, hogy egy egész rendkívüli partit tartogat számára. Így került Reb Jidele Sighetre, a Káhn családhoz.

Miután megnősült, Reb Jidele a feleségére bízta hozományát, hadd gazdálkodjon vele, ő maga pedig ült és tanult. Élete során a legtekintélyesebb rabbiállásokat ajánlották fel neki, ő azonban valamennyit visszautasított. Halachikus ügyekben híres rabbi-kapacitások keresték fel és rezponzumaiban a legmagasabb döntvényező szavát látták. Világéletében tartózkodó, szerény ember volt, igazi, jószágos bölc. Soha senkinek nem írt előszót, nem osztogatott rabbi-okleveleket, még szerény templomi tisztséget sem akart vállalni.

A triumvirátus harmadik tagja: Reb Chájim Lájv Káhn, a sighet-i rabbinátus feje volt. Mint híres rezponzumok szerzője, ő is öregbítette a Káhn-család jó hírét. „Divré geonim” című műve a gyakorlati halacha nélkülözhetetlen kézikönyve. A háboru első pillanatában a család mellé szegődött és a siker érdekében minden tekintélyét latbavetette. A hitközségi funkcionáriusok között egyébként is ő volt az egyetlen disszidens.

A triumvirátuson kívül a Káhn-féle nagyvezérkarnak volt még néhány tagja. A helyi hadműveleteket Junger Ávrum Lájv, egy felvilágosodott zsidó, jómódu gazdálkodó tettekre ember irányította. Az ügyek pesti intézését Sichermann Mór, vármegyei korifeus, kőzírő és a magyar kultúra és beolvadás nagy harcosa vállalta. A diplomáciai poszton Káhn Náchman Hers állott, míg a háboru finanszírozását Káhn Náchman Samu és Káhn Sulem látták el bőkezűen.

A családon kívül a Káhn-párt mellé állott a család tagjainak kétszáz lelket számláló tisztviselője, alkalmazottja, szállítója és munkása. Akárcsak ellenfeleik, a Káhnok is a helyzethez illő komolysággal fogták fel a harc jelentőségét. Az a renitenskedő munkás, vagy tisztviselő, akit érzelmi szálak fűztek a Teitelbaum-párthoz, vagy defetista hajlamai miatt vonakodott harcba menni, azonnali hatállyal, könyörtelenül el lett bocsátva.

A zsoldosokon kívül mellettük állott az elenyészően kicsi intellektuel-gárda és néhány felvilágosodott kereskedő, így többek között Szmuk Nute és fia, Juda, továbbá Keszner Izidor, Haas Miksa, Mandel János és Löwinger Adolf.

A rajvonal első szakaszaiban a zsoldosok állottak. Ők adták a hadműveletekhez elegendhetőenül szűkös emberanyagot. A Káhn-pártban ez a zsoldoshad-sereg a család tisztviselőiből és alkalmazottaiból, szállítóiból és munkásaiból állott, a Teitelbaum-pártban pedig alrabbik, sakterek, tóramásolók, tanítók, chevra-alkalmazottak, másgiechok, neemánok, sámeszek, hitközségi bérlők és hasonlóképezték a zsoldos hadsereget. A Teitelbaum pártban volt még ezenkívül néhány olyan egyén, aki jótékonyági alapon a hitközség pénztárán elősködött és mindennek tetejében néhány közvetlenül fizetett, rettenhetetlen, mindenre elszánt párt-vazallus.

Ilyenek voltak az erőviszonyok, amikor a sighet-i háboru kitört.

Ha a háboru kimenetelét a lokális erőviszonyok döntötték volna el, akkor kemény harc árán a Káhnok kerültek volna ki győztesként. A háboru természetrajzához tartozik azonban az is, hogy hol az egyik, hol a másik fél kér segítséget, ilyenkor külső erők avatkoznak a harcba: a kívülálló felek egyre szaporodnak, a háboru végtelenségekre nyulik, új területekre csap át, közben meg is feledkeznek arról, hogy tulajdonképpen ki indította el a háborut és mi volt az elindítás oka.

Ezt a lehetőséget azok is figyelmen kívül hagyják, akik nemzetek sorsát intézik. Ebben a tekintetben még azok is szörnyű rövidlátásról tesznek tanuságot, akiknek kezében a háboru és a béke sorsa van letéve és akik egyetlen végzetes tollvonással vérvizavart zudítanak a földre.

Azt a lehetőséget, hogy egy kivülrálló harmadik is beleszólhasson a harcba, a Káhnok is kihagyták a kalkulációból.

Igaz, később rájöttek a tévedésre. De akkor már késő volt...

HUSZONHATODIK FEJEZET

A sighet-i háboru kitörésekor a maramuresi chaszidizmus virágzásának teljében állott. Olyan konjunktúrája volt a chaszidizmusnak, amilyenre másfélvezérszázados történetében nem volt példa. Ez az átfogó erejű mozgalom az élet minden ágában érvényesítette befolyását, anélkül, hogy a legkisebb külső vagy belső opozíció útjában állt volna.

Az intézményesített chaszidizmus letéteményesei a chaszid rabbik, számbelileg is sokan voltak. Voltak állandó jellegű rezidenciák és voltak vándor-dinasztiák. Tény, hogy minden valamirevaló falunak minden szombatra megvolt a maga rebéje.

A belső okok, amelyek a chaszid konjunktúra talaját előkészítették, elég világosak. A chaszidizmus ébresztette fel a maramuresi zsidóságot primitív tunyaságából; ez a mozgalom likvidálta paraszti asszimilációját és ennek karjaiban eszmélt zsidó-voltára. Belsőleg tehát haladást és magas színvonalu valláskulturát jelentett a chaszidizmus.

A külső okokat illetően: a maramuresi zsidóság — akárcsak az egész zsidó nép gálutbeli történelmének során — környezetének függvénye volt. A zsidóság szomszédjai között tényleg idegen elemet alkotott s ebből kifolyólag egy nemzet sem volt képes a zsidóságot kellőképp magába olvasztani, viszont a szomszédok kulturája és erkölcsé visszahatott rá. Nem lesz tehát érdektelen megnézni, milyen kulturviszonyok uralkodtak Maramuresben a chaszid mozgalom virágzásának idején.

1876-ban készült az első hivatalos szociográfiai felvétel Maramuresről. A kötetbe gyűjtött leírásokat Maramures vármegye és Sighet korona-város „nagyemlétségu Trefort Ágoston urnak, Magyarország vallás-és közoktatásügyi miniszterének” ajánlotta „hálás tisztelettel jeleül”. Ezek a hivatalos körök tájékoztatására készült leírások nemzetiségek szerint jellemezték Maramures lakosságát. Az ilyen módon készült kép a következőképpen festett:

„Románok. Általában azt mondhatni róluk, hogy vallásosak a buzgóságig. Bőjtjeiket teljes önmegtartózással tartják meg, jóllehet azok nem csekélyszámúak. A maramuresi román, amilyen vallásos, épp oly babonás is egyuttal. Természettőlötti lényekben, gonosz szellemekben való hite épp oly erős, mint keresztény hitében való ragaszkodása. Elterjedt a nép között a kuruzslás és a jövendőmondás, melyre ritkán férfiak is foglalnak a kuruzslásnak egész rendszere fejlődött ki a nép között és ha megkérdezzük, a gyerek is el tudja sorolni, mit tud pénzért a Sybilla végbevinni. Például meggyógyítja a beteget; betegséget áraszt; szerzi és bontja a szerelmet; kieszközli, hogy legény ne házasodhassék, lány férjhez ne mehessen; jó áldomásért elvarázsolja azt, akire haragszol; felfedezi: kinél van a lopott jószág és a tolvajt úgy elrejti, hogy még csak gyanu sem támad rá senki részéről; ha el nem adható áru hever házadnál, forgalomba hozza, úgyhogy mindenki kapvakap utána; megutáltatja ellenségeidet mindenki által, aki csak ráveti szemét, satöbbi satöbbi. A kuruzslásért járó díjakat rendszeren előre kialkudják és lefizetik.”

„Oroszok. A maramuresi oroszok mindnyájan kizárólag a görög katolikus egyház hívei. Ami vallásos meggyőződésüket illeti: sajátosság vegyülete az a vakbuzgalomnak és a babonás félelemnek s alig lehet meghatározni, hogy a kettő közül, melyik benne a tulnyomó. A maramuresi orosz vallásossága legelső sorban azon merev ragaszkodásban nyilvánul, amellyel hitének hagyományos szokásain csúng s amelyektől alig lehetne eltéríteni. Lelkésze iránt a legnagyobb tisztelettel viseltetik; de ezzel szemben is kész hitének tradícióit úgy, amint azt annakidején apjától tanulta, minden újítás ellen megvédelni. Bőjtjeit aszkétikus önmegtartózással tartja meg, sok tekintetben még szigorubban, mint a román. Husos eledeléről ilyenkor, melyekből ugyan különben sem gyakran jut neki, szó sincs. Előírásai szerint még tejét, vaját és tojást sem eszik ilyenkor; kizárólag savanyított káposztával, kukoricából készült

kenyérrel és burgonyával táplálkozik. Különös lelkiismeretességgel tartja meg a husvét előtti negyven napi böjtöt. A maramuresi orosz vallásos hitében igen sok rész jut a babonának. Minden baj kuforrása a nép tudatlansága és műveletlensége. Műveltségükben ott tartanak, ahol az igen primitív fejlődési fokon lévő népek. Ennek illusztrálására elegendő a következő jelenség: Verchovina, e tiszta orosz járás felsőbb vidékein semmi titkot nem csinálnak abból, hogy a gazda úgy szerződik a juhásszal, hogy nyáron át minden héten, vagy bizonyos időközben, felküldi feleségét, vagy ha az vén volna, leányát a juhászhoz a havasra.”

„Zsidók. A zsidók beszámazását nagyban gátolta az a körülmény, hogy a kincstári helyeken meg volt tiltva letelepedniök. E tilalom folytán még a jelen időben is vannak olyan kincstári telepítvények, ahol zsidók nem lakhatnak. De más helyeken gyors szaporodásuk annál szembeötlőbb. A zsidóság legnagyobb része Maramuresben öltözését és szokásait illetőleg megtartotta a régi keleti jelleget. Arcuk is egészen keleti jellegű. Néhány, az utóbbi időben bevándorolt haladópartit kivéve, a leggazdagabb zsidók sem igyekeznek e tekintetben a korhoz alkalmazkodni és keveset törődnek a kényelemmel. Öltözetüknek sajátosság kinézést kölcsönöz a hosszú kaftán (plundra) a lecsüngő madzagokkal (cícesz, taleszkuton) diszített mellény s a kalap alatti kis kepek, bársonysapka (jarmike). Ünnepeken a házas férfiak többnyire selyem kaftánban és prémnel szegélyezett bársony sapkában (stráml) járnak. Nyáron térdig érő nadrágjukat hosszú, térdig felnyuló harisnya egészíti ki, melyen papusot viselnek. Hajukat rövidre nyírják, legtöbbször borotválják, mint a törökök s csak a füllük mellett hagynak meg hosszan lecsüngő két fürtöt. A nők lenyiratják hajukat a férjhezmenetelkor és általában viselnek. Ünnepeken ékszereket, leginkább keleti gyöngyöket raknak magukra és többnyire selyemruhát viselnek. E tekintetben még a legszegényebbek is végtelenül hiuk s inkább más tekintetben képesek önmegtartózkodni, csak hogy gyöngyös partáik meg ékszereik ne hiányozzanak. — A maramuresi zsidó külön jellemvonása: a kalmárszellem. A szülők nem sokat törődnek gyermekeik másirányu nevelésével. Korán megházasítják őket és a házasság napján mindkét részről átnyújtják a szülők, vagy a gyámok a megajánlott összeget. A fiatal pár azután többnyire a szülőknél tartózkodik felváltva két évig, hogy ezalatt még jobban betanuljanak az üzletbe, egyszerűs mind, hogy a mindennapi házi kiadások megtakarítása által tőkájüket gyarapítsák. A fiugyermekek tizenkét éves korukig a leginkább Galiciából bevándorolt és korlátolt tehetségű dászkalóktól tanulják a héber írást, egy kis számtant és a talmudot. Aki még ezután is tanul, az már kiválk társai közül és a hírneves rabbik valamelyikéhez megy rabbi-növendéknek. De azért ezek sem nyerneik mai korbeli műveltséget. A maramuresi rabbik magyarul csak kivételesen tudják még neviket is aláírni és saját vallásuk és régebbi történetük ismeretén kívül a többi tudományoknak még elemeivel sem ismerősek. Nyelvismertük a héberrel kevert német tájszólásra és azon nép anyanyelvére terjed, amely között élnek. — A községben, ahol laknak, épületeiket leginkább az országuttra építik, vagy az oda kirugó épületeket igyekeznek megszerezni, mivel vagy kereskedők, vagy kocsmárosok és mézárások. Amellett tartós szívóssággal igyekeznek csekély tőkepenzeiket értékesíteni. A legutóbbi időben azonban már földműveléssel is kezdenek foglalkozni s az erdőszeggekkel biró falvakban erősen izzik a faipart. — Szegényeik iránt könyörületesek és bőkezűek. Ezek segélyezése érdekében a hitközségek jótékonycélú egyesületeket alakítanak tagjaikból. — Vallásuk tanaihoz, egészben véve, szigoruan ragaszkodnak, olyannyira, hogy az 1867-ben Budapestre összehívott izraelita kongresszus alkalmával „Chaszidim” név alatt, az országos orthodox pártból kiválva, egy még orthodoxabb pártot alakítottak. Ünneppajuk előestéjén már bezárják üzleteiket és csak a végünneppan estéjén nyitják azokat ki. A férfiak mindennap eljárnak rendszeren az imaházba és ott töltenek, leginkább kora reggel, egy-két órát. A közös templomba azonban nem mindnyájan járnak. Az egymással ellenkező nézetben lévő zsidók imahely tekintetében külön válnak, s ez imaházak, vagy valamelyik jótékonyegylet, vagy egy hírnevesebb olyan rabbi lakhelyének nevével viselik, akinek tanaihoz feltétlenül ragaszkodnak és a kihez évről-évre tanácsért el szoktak látogatni. — Maramuresben a zsidóság általában véve vagyonszokás mondható; azonban, fájdalom, legnagyobb részüknél a pénz csak cél. Ennek oka leginkább hiányos nevelésükben keresendő. Rendezett iskolájuk egy sincs, s a zugiskolákból, amelyeknek száma a megyében biztosan tehető kétszázra, nagyon csekély ismeretekkel kerülnek ki.”

A hivatalos körök ilyennek látták a maramuresi nemzetiségeket. Nagyjában tehát ezek voltak a maramuresi zsidók szomszédjai. Laktak ugyan Maramuresben cipszerek, azaz szepességi svábok is, viszont ezek főleg kincstári munkások voltak és manipuláris helyeken lettek telepítve. A zsidósággal ebben az időben keveset érintkeztek. Magyarok a vidéki községekben csak szórványosan étek s befolyásuk — a hivatalos leírás szerint — a kiegyezés után is csak az adminisztrációban volt érezhető. A magyarság számarányánál fogva sem juthatott ahhoz, hogy a lakosság népkarakterét átformálja.

(Folytatjuk.)

HÍR

— Elhalasztótk a ünnepeit. Technikai Bialik emlékműnépelt lius 31-ére kellett hala

— A volt francia tiltakozott a tisztvis hadiáldozatokra vona Párizsból jelentik: szövetsége rendkívüli tiltakozott a tisztvis hadiáldozatokra vona dések ellen. A szövet ta, hogy sérelmeinek akcióját.

— Öt amerikai ga kényszer munkára iték: Öt gangsztert, akik a „Bivalynak” ne ámadtak egy postak elraboltak.

— Beterjesztettél a légügyi pótköltségek: Cunliff-Lis beterjesztette törvénió fontos légügyi póltentte, hogy a lézentul évente 35— nek fel a költségvet 1500 uj elsőosztályu sanak szolgálatba, n rentuli rajokat. Gon hogy a légi flotta s pilótával és 20 ezer sseggel szaporítsák. A 5-ről 10-re fogják em löteret építenek.

Az Országos Jagoz Str. Saguna 7 sz. ak kedden, f. hó 23-án dr Kertész Mikl

— Megállapodás je ciország között réz rizsből jelentik: F között megállapodás értelmében Francia rezet devizában fize százalékos behozatal lezetséget álól. E mer lenértékének 10 száz lések kiegyenlítésé Chile kötelezte mag tonna réztartalékot tart Franciaország s seg esetén bármilye vehetnek.

— Makacs székrek puffadás, vértódlú sárság, aranyeres ben a természetes „F reggel és este egy véve — rendkívül be

— Rövid hírek min lentik: Münchenben játékok, amelyek M. Mozart-ciklust repz hánysz több évi szim működésbe kezdett. s másfél óra hosszat mánya retorzióképpen zalezés tiltó vámkor zásu árukra. — Hedz goi fővárosba érkező belga fővárosban az. közü kongresszusa. — zott az ausztriai pá szerződés a legközele — Olaszország lakos re emelkedett. — A lomban Dollfuss-emlé

— Porvihar pu partvidéket. Londo ausztráliai aszálysu vihar pusztítja vég vakban a lakosság. Az uccai lámpák fé törni a porvihar s emberek gázlarcok ha már okvetlenül ról. A felkavart 110 millió tonna s lio tonna került v még kavarog, vagy

HIREK

— Elhalasztódik a Herzl-Bialik emléknap. Technikai okok miatt a Herzl-Bialik emléknapot jövő héten szerdájára, július 31-ére kellett halasztani.

— A volt francia frontharcosok szövetsége tiltakozott a tisztviselőkre, rokkantakra és hadiáldozatokra vonatkozó rendeletek ellen. Párizsból jelentik: A volt frontharcosok szövetsége rendkívüli ülést tartott, amelyen tiltakozott a tisztviselőkre, rokkantakra és hadiáldozatokra vonatkozó kormányintézkedések ellen. A szövetség tanácsa elhatározta, hogy sérelmeinek orvoslásáig folytatja akcióját.

— Öt amerikai gangsztert 25-25 évi kényszermunkára ítélték. Newyorkból jelentik: Öt gangsztert, köztük Carl Retieht-t, akit a „Bivalynak” neveztek, 25-25 évi börtönrre ítélték, mert 1935 januárjában megkímálták egy postakocsit és 129.000 dollárt elraboltak.

— Beterjesztették az angol alsóház elé a légügyi pótköltségvetést. Londonból jelentik: Cunliff-Lister légügyi miniszter beterjesztette törvényhozás elé az 5,5 millió fontos légügyi pótköltségvetést s bejelentette, hogy a légi flotta fejlesztésére ezennel évente 35-36 millió fontot vesznek fel a költségvetésbe. Az a terv, hogy 1500 új elsőosztályú hadirepülőgépet állítsanak szolgálatba, nem számítva a tengerentúli rajokat. Gondoskodni fognak arról, hogy a légi flotta személyzetét 2500 új pilótával és 20 ezer főnyi műszaki legénységgel szaporítsák. A pilótaiskolák számát 5-ről 10-re fogják emelni s 41 új hadirepülőteret építenek.

Az Országos Zsidó Párt Cluj-i Tagozatának

Str. Saguna 7 sz. alatti jogvédő irodájában kedden, j. hó 23-án délelőtt 1-2 óra között dr. Kertész Miklós tart inspekción.

— Megállapodás jött létre Chile és Franciaország között részállítási ügyében. Párizsból jelentik: Franciaország és Chile között megállapodás jött létre, amelynek értelmében Franciaország 50 ezer tonna rezet devizában fizet ki s mentesíti a 4 százalékos behozatali illetékfizetési kötelezettség alól. E mennyiségnél több réz ellenértékének 10 százalékát francia követelések kiegyenlítésére fogják felhasználni. Chile kötelezte magát arra, hogy 10 ezer tonna réztartalékot állandóan készletben tart Franciaország számára, amelyet szükség esetén bármilyen időpontban igénybe vehetnek.

— Makkas székrekedés, vastagbélkatarrus, puffadás, vértudulás, anyagcsere zavark, sárgaság, aranyeres csomók, csipőfájás estiben a természetes „Feerne József” keserűvíz — reggel és este egy-egy kis pohárral bevéve — rendkívül becses háziszor.

— Rövid hírek mindennap. Berlinből jelentik: Münchenben ma kezdődnek az ünnepi játékok, amelyek keretében Wagner- és Mozart-ciklust repedeznek. — A Stromboli tűzhányó több évi szünetelés után újra eruptív működésbe kezdett. Kitérése igen heves volt s másfél óra hosszat tartott. — Kanada kormányja retorzióképpen 33 és egyharmad százalékos tülk vámokat rött ki japán származású árukra. — Hedzsász trónörökösé az angol fővárosba érkezett. — Ma megnyílt a belga fővárosban az idegyógyászok nemzetközi kongresszusa. — Minden gyár csatlakozott az ausztriai papirkartellhez. A kartellszerződés a legközelebbi napokban életbe lép. — Olaszország lakossága 43 millió 784 ezerre emelkedett. — A bécsi koronázó főtemplomban Dollfuss-émlékmise lesz.

— Porvihar pusztítja a délaustráliai partvidéket. Londonból jelentik: A délaustráliai aszálysújtotta partvidéket porvihar pusztítja végig. A városokban és falvakban a lakosság bezárkózik lakásaiba. Az uccai lámpák fénye dőlben sem tud átörni a porvihar sötétjén. Sok helyütt az emberek gázálarcokkal járnak az utcákon, ha már okvetlenül távoznok kell hazulról. A felkavart portomegeket szakértők 110 millió tonna sulyura becsülik. Tízmillió tonna került vissza a földre, a többi még kavarog, vagy a tengerbe hullott le.

Hotel PALACE Sinaia

tökéletesen renoválva és teljesen átalakítva megnyílt

200 szoba a modern komfort minden kényelmével *

150 fürdőszoba * Telefon minden szobában *

Elsőrangú étterem és cukrászda * Bar * Szalón * Terrasz *

Szoba teljes penzióval 450 lejtol

Előjegyzések: GRAND HOTEL LAFAYETTE, Bucuresüi és HOTEL PALACE, Sinaia

— Öngyilkos szélhámós. Cernautiból jelentik: Stefan Frangopol, az ismert szélhámós letartóztaták, amint megpróbált repülőgépen Lengyelországba menekülni. A szélhámós elmezavart szimulálta, mire vasbilincseket tettek rá. Htfőn reggel Frangopol elkezdte verni zárkaja ajtaját és a benyitó őrt bilincseivel fejbeverte, ughogy az elájult. Frangopol kiszaladt a folyósóra és levetette magát a második emeletről. Könynyű sérülést szenvedett, míg az őt állapota súlyos.

— Lecsapolják a Felsőausztria és Salzburg közötti mocsaras trüéletet. Bécsből jelentik: Három és félmillió silling előirányzattal hozzákezdnek a közmunakater keretében a Felsőausztria és Salzburg közötti mocsaras terület lecsapolásához. 1650 hektár terület fog megművelhetővé válni, ahová munkanélkülieket fognak telepíteni.

— Orvosi hír. Dr. Ligeti Sándorné szemorvos szabadságáról hazaérkezett. Rendel. Calea Victoriei 53, I. em.

— Belgium újra a pénzkölcsönző államok sorába lépett. Berlinből jelentik: A Frankfurter Zeitung írja: A Sociéte Generala de Belgique-hez közelálló csoport Párizs városának 100 millió belga frank kölcsönt adott 3 hónapi időtartamra, 3 és fél százalékkal és az aranyzáradék kikötésével. Belgium most újra az államok sorába lépett, amelyek tudnak pénzkölcsönzőket nyújtani.

— Dumitrescu tábornok fellebbviteli pere. Bucuresüiből jelentik: Tegnap délután a legfőbb hadbírósgát folytatta Dumitrescu tábornok és társai perének fellebbviteli tárgyalását. A védők fejtették ki indokokaikat, amelyek alapján a vádak eljétését és védenek felmentését kérték. Ma délelött 9 órakor Mora ügyvéd folytatólagosan beszél.

— Rakétaszérien emelkednek az ón-árak. Londonból jelentik: A fémtözsde nagy meglepetése az ón-árak újabb rakétaszéri emelkedése, amit a hadiipar fokozott vásárlásai idéztek elő. A mai áremelkedés tonnánként 9 font s az ár 245 tonna. A londoni készlet már mindössze 1300 tonnát tesz ki, ami csupán háromheti szükséglet fedezésére elegendő.

Csoportos nyaralás a legteljesebb egyéni kényelemmel Constantán és a gyönyörű Mamaia-strandon

Egyheti nyaralás 1980 lej

A Fekete tenger partján csakis a constantai nyaralást válassza, mert Constanta búbajos fekvésű, kedves, élénk, szórakozásokat nyújtó fürdőváros és a Mamaia-strand az európai tengeri fürdők között ugy természetli szépségéinél, kitünő homokjánál és fekvésénél, valamint a legmodernebb strandépítkezéseinnél fogva a legelső helyen áll.

Tengerre nyíló szép szobában lakik, hideg-meleg vizszolgáltatás, a legnagyobb kényelem. Kitünő ellátás, négyfogásos ebédekkel és vacsorákkal. A szállodától a strandig külön autócár a mi utasaink számára. Kellemes kirándulások.

Mindaz egy teljes hétig most, a főszezónban is csak 1980 lej.

A nyaralás megkezdése hetenként vasárnap. Indulás minden szombaton az esti vonattal. Erkezés Constantába vasárnap délelött 11 órakor. Vasuti költség és személyenként 250 lej kurtaxa. Legalább hat utas jelentkezése esetén külön fülkéről gondoskodunk. Egyénenként való utazásnál minden vasárnap délelött Constantán a Palace Hotelben kérjük az előzőleg bejelentett utasokat. Ha olcsón és emellett kitünően, a legnagyobb kényelemmel akar nyaralni, jelentkezék a constantai nyaralásra.

Az egyheti tartózkodás akár a jelentkezés alkalmával, akár a constantai tartózkodás idején egy vagy több egész héttel meghosszabbítható. Ez esetben külön kurtaxa nem terheli a nyaralókat.

— Szívbetegknél és érlelmeszedésben szenvedőknek reggel éhgyomorra egy fél pohár természetes „Feerne József” keserűvíz — a legkisebb erőlködés nélkül — igen könnyű ürülést biztosít, a gyomor és a belek működését elősegíti s az emésztés renyhességét csakhamar megszünteti.

— Létrejött az első kereskedelmi szerződés a szovjet és az Egyesült Államok között. Párizsból jelentik: Az Agence Economique et Financiere közli, hogy az Egyesült Államok és a szovjet között 18 év óta létrejött az első kereskedelmi szerződés. A szovjet kötelezte magát arra, hogy a következő 12 hónap alatt az Egyesült Államokból 30 millió dollár értékű árut vásárol, viszont az Egyesült Államok felvették a szovjetet azon országok sorába, amelyek a legtöbb kedvezményt élvezik.

— A holland utasrepülőgépekkel történt sorozatos szerencsétlenségek miatt a Luft-hansa vette át az Amsterdam-Milano közötti légitforgalmat. Berlinből jelentik: A holland utasrepülőgépekkel történt sorozatos szerencsétlenségek miatt a hollandi légitforgalmi társaság visszalépett az Amsterdam-Majna-Frankfurt-Milano légi-vonal koncessziójától, amelyet a német Luftansaval közösen birtokolt. A Luft-hansa ideiglenesen átvette a vonalon a teljes szolgáltatást.

— Háromszázezer fajtájú rózsát tekinthet meg a Rom. Kert. Egyes. Flókja és a „Kertgazdaság” szerkesztősége által rendezendő egynapos tanulmányi kirándulás alkalmával. A példátlan aktivitással működő Egyesület és annak segítőitársa, a „Kertgazdaság” szerkesztősége e hó 28-án, vasárnap rendezi évi rendkívül érdekes tanulmányi kirándulását: Turda, Feldioar-Rázboieni, illetve Aiudra, ahol szakoktatók vezetése mellett tekinthetik meg Románia egyik legszebb és leghatalmasabb rózsatelepeit, faiskoláit. Ennek a tanulmányi kirándulásnak az ad különös érdekességet, hogy ez alkalommal mintegy 300.000 fajtájú rózsát tekinthetnek meg a rózsakévdők, rengeteg színvariációban és a maguk lebilincselő pompájukban kibontakozó hatalmas rózsatelepeken. A kirándulásra jelentkezni lehet az Ullmann virágüzletben minden nap péntek estig. Indulás: reggel 6 óra 30 perc. Részvételi díj 120.— lej. Indulás helye P. Unirii, autóbusz elosztó állomás.

Az Arvagondozó nyaralattási akciója

Az Erdélyi Zsidó Arvagondozó ez uton is felkéri mindazon vidéki hitközségeket, amelyek az Arvák Szombatját eddig nem rendezték meg, hogy a legközelebbi szombatok egyikén templomi adományait erre a célra a Tihuán üdülő árva és szegény gyermekek nyaraltatása céljaira engedjék át.

Az Arvagondozó nagy anyagi áldozatok árán 9 helyiségből álló új épületet hozott tető alá Tihuán, amelynek folytán évente ezután 320 gyermek nyaralhat majd a telepen. Az erdélyi zsidó társadalmon a sor most már, hogy előteremtse a gyermekek ellátásának költségeit és lehetővé tegye minél több arra szoruló, betegségre hajlamos gyermekek nyaraltatását és megmentse őket az élettől.

A testileg gyenge és anyagi helyzeténél fogva a nyaralásra szoruló gyermekek száma túlságosan nagy s mert valamennyinek nyaraltatására a fedezet távolról sem elegendő, igen súlyos feladat előtt áll a nyaraltatást intéző bizottság, amikor arról kell határozni, hogy a rászorulóknál is a leggyengébbeket, a legjobban rászorulókat válassza ki, akik számára életmentés, hogy magaslati levegőre mehessenek Tihuára.

Ezért is kéri az Arvagondozó az erdélyi hitközségeket, hogy a már megrendezett Arvák Szombatja jövedelmét a segítség 100 lej époly értékű, mint a nagyobb hitközségek 1000 lejei, de ne legyen egyetlen oly hitközség — bármilyen irányzathoz tartozzék is különben — amely elzárkózzék ezen akcióban való részvétel elől. Ahol pedig még nem rendezték ezt meg, történjék ez meg mielőbb. Csakis így lehetséges, hogy az Arvagondozó eleget tudjon legalább részben tenni azon igényeknek, amelyek a nyaralóteleppel szemben jelentkeznek.

Mindazon hittestvéreinket pedig, akik a templomokban bármely oknál fogva nem adakozhattak, ez uton kérjük juttassák el adományait — mindenki a maga anyagi ereje szerint — az Arvagondozó központjához, Cluj, Str. Paris 36., vagy vidéken helyi csoportjainkhoz.

— Ismeretlen halott a sineken. Bucuresüiből jelentik: Romanból jelentik, hogy a Galben-Fántánele vonalon tegnap ismeretlen, elegendően öltözött egyén borzalmasan megcsontított holttestét találták a vasuti sineken. A nyomozás folyik.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Kovács Gyurka is fellép a Hetényi-estén s így a Hetényi-est műsora egyre bővül. A közönséget kellemes meglepetések érik. Az előadás gyerekeit a Magyar Színház pénztára szerda reggeltől árusítja.

EDISON MOZGÓ MÜSORA:

Hétfőtől: Két extrasuperfilm egy helyért, 7 és 10 lejért, 3, 6, 9 órakor: I. Dick Turpin az aszszonyok kedvence. Don José Mojikával. II. Két sziv egy keringőben. (Zwei Herzen in ¼ takt). Gert Theimer, Walter Jansen, Willy Forst, Szöke Szakáll.

Az OPERA MOZGÓ MÜSORA:

Kedd, szerda: Erős férfi, gyenge nő. Főszerepekben: Primo Carnera, Myrna Loy.

Csütörtöktől általános kacagás: Stan és Bran hölgyfodrászok. Főszerepekben: Stan Laurel és Olivér Hardy, a kacagás világbajnokai.

A ROYAL MOZGÓ MÜSORA:

Ma, szerdán a legszenzációsabb kettős műsor: I. Pat és Patachon mint tengerészek. A jókedv és kacagás királyainak legjobb vigjátéka. II. Tisztiszolga. (Ordonánc). Főszerepekben: Marcella Chantai. Uj Paramount journal. Előadások kezdete: Pat és Patachon: 5.20, 7.20, 9.20, Ordonánc: 6.30, 8.30, 10.30.

SZINKÖR MOZGÓ MÜSORA:

(A leghűvösebb nyári mozgó)

Ma és holnap: A külváros hősei. (Bowery). E ragyogó filmalkotás Budapesten is most fut a legnagyobb sikerrel. Fősz.: Wallace Beery, Jackie Cooper, George Raft, Fay Wray. Előtte: Uj Mickey Mauss és Silly Simphonie. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor. Helyárak: 10 és 17 lej.

Csütörtöktől: Vig özvegy.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Összeomlott a prahovai halálhid a bucuresti—oradeai gyorsvonat mögött

Különös véletlen mentette meg a haláltól a gyorsvonat összes utasait

Bucuresti, július 23. (Az Uj Kelet tud.) Az utóbbi rapok eszései és különösképpen a vasárnapi hétfőre virradó éjszaka nyári zivatarai rendkívüli mértékben megüszasztották a Prahova vizét. A víz sodrása oly erős volt, hogy ma délelőtt tíz óra körül a Valea-Largai emlékeztetés halálhid egyik pillérét. Egészen

különös véletlennek volt köszönhető, hogy ezáltal sikerült egy a még a 12 év előtől is gyászosabb méretű katasztrófát elkerülni.

A bucuresti—oradeai gyorsvonat három perccel azelőtt haladt át a hidon, mielőtt a pillér összeroppanása bekövetkezett volna. Három percnyi késés tehát végetes és helyrehozhatatlan szerencsétlenség előidézője lett volna

és a történetet csak hajmeresztőbbé teszi, hogy a vasuti hatóságok tudtak a készülődésről és ennek ellenére sem állították le a forgalmat. A történetekről az alábbi tudósításunk számol be:

A hegyekről leáradó víztömegek az éj folyamán hatalmasan felduzzasztották a Prahova vizét. Hajnali négy óra körül

a hid mellett szolgálatot teljesítő vasuti őr jelentette a sinaiai vasuti hatóságoknak, hogy a víz elérte eddigi legnagyobb állását.

Segélycsapatot küldtek ki a helyszínre, és óvintézkedésként az arra haladó vonatokat lelassítva engedték át a hidon. Így ment ez egészen reggelig.

Reggel háromnegyed hét óra körül, a 402-es számú bucuresti—oradeai gyorsvonat áthaladása után három perccel a hid oldalra hajlott.

Ha az összeomlás néhány perccel előbb történnék, úgy az egész gyorsvonat menthetetlenül a megdagadt Prahova medrébe zuhan. A forgalmat ezután leállították. A cluj—budapest—bécs—párizsi Rapidot és az Orient exprezst a craiova—timisoara—arad—curtici vonalra irányították, míg a 202, 401 és 402-es gyorsvonatok Piatra Olt—Sibiu—Copsa Mica vonalon keresztül közlekednek. A személyforgalmat átszállással bonyolítják le oly módon, hogy Comarnictól Sinaiáig autóbusszal szállítják az utasokat. A teherforgalmat leállították.

nak az a határozata, hogy engedélyezi továbbra is úgy Olaszország, mint Abesszínia felé a fegyver- és hadianyagkivitel. Ezt a döntést a hét végén hozzák nyilvánosságra. Ha háború tör ki, a minisztertanács újra foglalkozik a problémával.

Rómában egyébként mára várják Suvich külügyi államtitkár találkozását Sugimura római japán nagykövettel, akinek hivatalosan tett római nyilatkozatát Hirota japán külügyminiszter helytémállónak jelentette ki s a nagykövetet dezavualta.

Az Olaszország ellen egyre erősödő hangulatnak egyik érdekes jelenségéről számol be az a Bombayból érkező távirat, amely szerint Royston angol brigád-tábornok a „Natal Mercury” című laphoz intézett levelében bejelenti, hogy el van határozva az abesszín hadseregbe való belépésre, ahol brigádot fog alakítani és részt fog venni az igaztalanul megtámadott ország védelmében.

Olaszország katasztrófális pénzügyi helyzete

Mialatt Olaszország ügye a nemzetközi közvéleményben egyre kedvezőtlenebb megítélésben részesül: bent Olaszországban is súlyos válság uralkodik. Ez a válság nem újkéltű, mert az olasz pénzügyek már régóta ziláltak, de bizonyos, hogy az Abesszínia elleni háborús készülődések óriási arányú költségei még jobban súlyosbították.

Erre a súlyos válságra vall a Havas-távirati ügynökségnek tegnapi római jelentése, amely szerint rendelet jelent meg, amellyel

felüggesztették az 1927. évi rendelet érvényét, amely a lira aranyfedezetét 40 százalékban állapítja meg.

Nyilvánvaló, hogy a fasiszta kormány ezt a rendeletet a maga érdekei szerint igyekszik magyarázni. Az olasz pénzügyminiszter azt hangoztatja, hogy az intézkedés időleges, és Olaszország hitelét és valutáját van hivatva megvédeni. A pénzügyminiszter szerint ezen intézkedés folytán semmiesem változik Olaszország pénzügyi politikájában, csupán az arany kiönlését akarják megakadályozni az országból és eleget akarnak tenni a külföldi adósságoknak,

amelyek az utóbbi időkben félmillióárd lirára emelkedtek.

Angol pénzügyi körökben az új olasz rendelet az aranyalap elhagyásának minősítik. A Cityben rámutatnak arra, hogy Olaszország már hosszabb ideje csak forma szerint áll aranyalapon. Az intézkedést a külföldről rendelt hadianyagok vétele tette szükségessé. Az olasz rendelet hatására Londonban támadás indult meg az aranyvaluták ellen. Különösen nagy megnyugodást hozt az angol pénzügyminiszternek, melynek árfolyama esett. Csökkent a francia frank és svájci frank értéke is, úgy, hogy az angol valuta-kiigénylő alapnak kellett közbelépnie, mivel nem akarják a font időszertlenül, ugrásszerű emelkedését.

Tokió, július 23. A japán császár Abesszínia császárat táviratilag üdvözölte a népus negyvenkettedik születésnapja alkalmából.

Párizs, július 23. Az olasz lira árfolyama tegnapi este 124.70 frank volt. Ma reggel a nyitáskor már csak 1 frank 18-at fizettek a liráért.

A londoni tőzsde mai nyitása az olasz lira brüsszelsegyében történt. A tegnapi esti zárlattal szemben, amikor is a lírát 64-vel jegezték, ma mindössze 60.18-at fizettek az olasz valutáért. A zuhanást pénzügyi körökben az olasz okmányok az aranyalap felüggesztéséről szóló rendeletével magyarázzák.

Addis-Abeba, július 23. Az abesszíniai olasz követ ma nem ment el a népus születésnapja alkalmából rendezett recepcióra és bankettre. Az olasz követ arra hivatkozott, hogy a népus legutóbbi beszédében ellenséges hangot ütött meg Olaszországgal szemben.

CENZURAT

Az olasz-abesszín vizsály ügyében Franciaország is az angol álláspontot tette magáévá

Olaszország kénytelen volt letérni az aranyalapról

Az angol kormány engedélyezte az Abessziniába szóló fegyverkivitel

London, július 23. Az olasz-abesszín vizsály ügye változatlanul súlyos és egyre több nemzetközi komplikációval fenyegető. A helyzet súlyosságára való tekintettel az angol kormány tegnap ismét minisztertanácsot hívott egybe, amelyen az olasz abesszín ügyet tárgyalták. A váratlanul összehívott minisztertanács miatt egész Angliában nagy izgalom uralkodott, annál is inkább, mert a tanácskozásokról nem adtak ki kommunikét. A minisztertanács lefolyásáról csupán a Reuter-ügynökség adott ki többé-kevésbé találó jelentést, amelyben azt hangoztatja, hogy az angol minisztertanács arra a döntésre jutott, hogy a nagykövetek útján Párizsban és Rómában folytatni fogják az erőfeszítéseket a konfliktus elintézésének békés utra való terelése érdekében, még mielőtt a népszövetségi tanács rendkívüli ülészakra ülne össze.

Az angol sajtó egy része a minisztertanácsal kapcsolatban azt hangoztatja, hogy az angol-olasz viszony némileg újra rosszabbodott, viszont Franciaország közeledést mutat az angol politika népszövetségi vonalához.

Eme utóbbi feltevést némileg igazolja az a párizsi jelentés, mely arról számol be, hogy Laval fogadta sir George Clark párizsi angol nagykövetet, aki a francia miniszterelnököt az angol minisztertanács döntéseiről tájékoztatta.

Laval és sir George tanácskozásairól Párizsban is csak kombinációk vannak forgalomban és így francia körökben sem tudják pontosan, hogy az angol minisztertanács milyen végleges állásfoglalást határozott el az olasz-abesszín konfliktusban.

Jól informált angol politikai körökben úgy hírlik, hogy Laval és Clark párizsi angol nagykövet tanácskozásai során

Franciaország hozzájárulását adta ahhoz, hogy a népszövetségi tanácsot mielőbb ülésre hívják össze s mivel a békés megoldáshoz kevés reményt lehet fűzni, a hatalmak hajlandók szá-

bad utat engedni a népszövetségi alap okmány 15. cikke rendelkezéseinek, amely lehetőséget nyújt Olaszországnak három hónapi határidő után háború indítására Abesszínia ellen a népszövetségi tekintély csorbítása nélkül.

Ugyancsak e jólértesült körök szerint úgy tudják, hogy a népszövetségi tanácsot július 30-ra fogják összehívni. Ezen a rendkívüli ülészokon Anglia kész a Népszövetség alapelveinek szigorú alkalmazásával megvitálni a konfliktussal kapcsolatos összes problémákat nemcsak ötdöntő döntőbírói kinevezése által és nemcsak az ualvai incidensre korlátozva a megbeszéléseket.

Nagy viták várhatók a Népszövetség rendkívüli ülészakai

A Laval és Clark tárgyalásaival kapcsolatban, amelyeken megállapodtak abban, hogy Franciaország is mellette van a népszövetségi tanács összehívásának, a francia lapok többsége megállapítja, hogy Franciaországnak támogatnia kell a népszövetségi alapelveket az olasz-abesszíniai veszély ügyében. Egyébként a francia sajtó biztosra veszi, hogy

a népszövetségi tanács e hónap végén össze fog ülni s az ülésen nagy viták lesznek a 15. szakasz alkalmazása körül.

Az Excelsior szerint e szakasz alkalmazásának meg lesz az az előnye, hogy kitolja a genfi eljárást és az Abesszínia függetlenségét garantáló nagyhatalmaknak megfelelő időt biztosít, hogy kielégítő megoldásokat találjon az összes érdekek számára.

Az Oeuvre felteszi azt a kérdést, vajon Olaszország belemege-e abba, hogy Genfben résztvegyen az olasz-abesszín vizsály vitájában,

mert nem kétséges, hogy ebben az ügyben az egész világ közvéleményét szemben fogja találni magával.

Az Echo de Paris szerint Franciaország segíteni kíván ugyan Olaszországon, de nem tekinthet el nemzetközi kötelezettségeitől sem. Franciaország a jóakaratu semlegesség álláspontjára kíván helyezkedni, de elvárja, hogy az olasz fasiszta kormány respektálja a nemzetközi törvényeket, mert nem kívánhatja, hogy Franciaország lemondjon európai politikájának alapelveiről. Olaszország legyen mértékletes, abban a tudatban, hogy az angol és a francia gyarmatok sem egy nap alatt létesültek.

A Le Figaro szerint Franciaország nem adhatja fel ama pozíciót, amelyek a Népszövetségen alapulnak. Bármennyire szeretné is támogatni Olaszországot, a francia kormány nem hagyhatja figyelmen kívül alapvető érdekeit. A lap emlékezteti Olaszországot arra, hogy a világháború alatt Abesszínia nem követte ama német tanácsokat, hogy támadja meg az olasz gyarmatokat. Olaszországnak ezt nem szabad elfelejteni.

Suvich és a római japán követ találkozója

Mint a fenti francia lapvéleményekből is megállapítható, a hatalmak állásfoglalása az olasz-abesszín vizsály ügyében egyre kedvezőtlenebbül alakul Olaszország számára, amely eddig vakon bízott abban, hogy Franciaország feltétel nélkül támogatni fogja abszurd igényeit. Mialatt Olaszország Abesszínia elleni készülődéseinek nemzetközi visszhangja egyre kellemtlenebb és élesebb tenorban csendül meg:

Abessziniában mind lázasabb nacionalista tüntetések folynak.

Az is kétségtelen, hogy Abesszínia most már meggyorsítja fegyverkezését, aminek lehetőséget nyújt — a Daily Express szerint — a tegnapi angol minisztertanács-

Posta postala
piatita in num.
No. 224713/929.

10. Telefon: 9-77.
Elevonta 116, meg
évre 600, egészévr
főldre: Elevonta 3
félévre 12, egészévr
désékek díjazás
KELET az erdélyi
dóság egyetlen po
Cikkünk utányomását
rás megjelölésével enged

Délutáni kor

Tatarescu mi
Kü

Az illo

BUCURESTI, juliu
letz belügyminiszter ke
lamok uj bucuresti köv
levelét az uralkodónak.
audiencián fogadta a m
Banca Nationala korm
transzferpanamával áll
tajjai között Dumitresc
értesülése szerint az ur
személyét illetően már

A miniszterelnök
téröl es rámutatott a
szerint Sassu földműve
ból, miután a gazdaság
nértékességével kapcsol
elő, Sassu és Negura en
Tatarescu jelentett
Strungától, amelyben e
és kereskedelemügyi to

A délután folyamán
niszter. Az átszervezés
niszterelnök elképzelte.
után tértek vissza a fő
BUCURESTI, juliu
helyről szerzett értesüle
nak híré. Dumitrescu

Mi volt

Mint azt már tegnapi
letük, Calatorescu ezred
val a 25 milliós devizap
volról sem zárult le. Az
kezdve nyilvánvaló volt,
gák transzfer ügyében,
előző svéd és francia cég
deviza ügyekben nem o
Vasilescu magas protek
Nationala vezetőinek k
kül. Az ellenzéki sajtó
a jobboldali lapok is
kezdve felvetették Dorel
kormányzó bűnösségéne
nemzeti parasztpárt h
Dreptatea, különösképp
madta a bankormányz
vetette, hogy engedél
S. K. F. svéd cégek je
transzfert, majd Toni Il
ra a belgák 84 millió
egyetlen bankban való
„transzferre való tekin
első esetben tudta, ho
nyában a transzfer tén
eszközölhető, a belgák
tisztában volt azzal, ho
gium között nincs érv
transzferegyezmény és
dély illegális és csak a
megtévessze a belga h
ról a Porunca Vremii
névvel ruházta fel a ba
miket írva róla, hogy
haszravágódik a „magy
együtt strandol velük a
léányával szemben visé
tete elegendő volt aht
térkedéseket tegyen, s
állanak a fennálló de
híffő délutáni minisz
kormányzó igyekezett
előtt kimagyarázni a
szerepét. Ugyanaznap
bíró kiszállt a Banca